

II NATALE – 4 ianuarie 2015

Cuvântul s-a făcut trup și a locuit între noi –
comentariu evanghelic al Pr. Alberto Maggi OSM

În 1,1-18

1 La început era Cuvântul
Și Cuvântul era la Dumnezeu
Și Cuvântul era Dumnezeu.
2 Acesta era la început la Dumnezeu.
3 Toate au luat ființă prin el
Și fără el nu a luat ființă
nimic din ceea ce există.
4 În el era viața și viața era lumina oamenilor,
5 iar lumina în întuneric luminează,
dar întunericul nu a cuprins-o.
6 A venit un om, trimis de Dumnezeu,
al cărui nume era Ioan.
7 Acesta a venit spre mărturie,
ca să dea mărturie despre lumină,
pentru ca toți să creadă prin el.
8 Nu era el lumina,
ci a venit să dea mărturie despre lumină.
9 [Cuvântul] era lumina adevărată
care, venind în lume, luminează pe orice om.
10 Era în lume
Și lumea a luat ființă prin el,
dar lumea nu l-a cunoscut.
11 A venit la ai săi,
dar ai săi nu l-au primit.
12 Însă celor care l-au primit,
celor care cred în numele lui
le-a dat puterea
de a deveni copii ai lui Dumnezeu,
13 care nu din sânge,
nici din voința trupului,
nici din voința bărbatului,
ci din Dumnezeu s-au născut.
14 Și Cuvântul s-a făcut trup
Și a locuit între noi,
iar noi am văzut gloria lui,
glorie ca a unicului născut din Tatăl,
plin de har și de adevăr.
15 Ioan a dat mărturie despre el și a strigat:
„Acesta era cel despre care v-am spus:
Cel care vine după mine a ajuns înaintea mea
pentru că era mai înainte de mine”.
16 Într-adevăr, noi toți am primit
din plinătatea lui
har după har.
17 Pentru că Legea a fost dată prin Moise,
harul și adevărul au venit prin Isus Cristos.
18 Nimeni nu l-a văzut vreodată pe Dumnezeu;
Fiul, care este spre pieptul Tatălui,
el l-a revelat.

În prologul evangheliei sale Ioan sintetizează și formulează întregul conținut al operei sale. Deci sunt optsprezece versete prețioase și extrem de bogate. Pentru a le înțelege începem de la afirmația clamoroasă pusă de evanghelist la sfârșitul prologului. Evanghelistul scrie: **Nimeni nu l-a văzut vreodată pe Dumnezeu.** Aceasta este o afirmație gravă, perenă, care printre altele, contrazice însăși Biblia, pentru că în Biblie se afirmă că Moise și alte personaje l-au văzut pe Dumnezeu.

Ioan nu este de acord, **Pe Dumnezeu nimeni nu l-a văzut vreodată.** De aceea descrierile care s-au făcut despre Dumnezeu, chiar și din partea lui Moise, sunt limitate, sunt incomplete, uneori greșite sau chiar false. Deci **pe Dumnezeu nimeni l-a văzut vreodată. Fiul unul născut,** unul născut în sensul de unicitate a acestui fiu, **care este Dumnezeu,** care este El însuși Dumnezeu, **și este în sânul Tatălui,** adică în deplina intimitate cu Tatăl, este **el că l-a revelat.**

Cu această afirmație evanghelistul concludă prologul, invitându-ne așadar să punem toată atenția asupra persoanei lui Isus. Ce vrea să spună prin Dumnezeu nimeni nu l-a văzut vreodată și numai Fiul ni l-a revelat? Că Isus nu este egal cu Dumnezeu, ci Dumnezeu este egal cu Isus. Dacă noi spunem că Isus este egal cu Dumnezeu înseamnă că deja avem o imagine, o idee de Dumnezeu.

Ei bine evanghelistul ne invită să suspendăm această imagine și să ne centrăm întreaga atenție asupra lui Isus. Tot ceea ce vedem în Isus acesta este Dumnezeu. Deci nu Isus este egal cu Dumnezeu, ci Dumnezeu este egal cu Isus, și multe dintre imaginile și ideile despre Dumnezeu, văzând comportamentul și învățătura lui Isus, inevitabil vor cădea.

Deci evanghelistul ne invită să acordăm toată atenția asupra lui Isus pentru că în El se manifestă Dumnezeu. Și tocmai pentru că în Isus se manifestă divinitatea, vom merge îndărăt în această lectură a prologului, era necesară o nouă relație dintre oameni și Dumnezeu. Moise, servul lui Dumnezeu, a impus o relație dintre servi, slugitori și Domnul lor, bazat pe ascultare; ei bine Isus, care nu este servul lui Dumnezeu, ci Fiul lui Dumnezeu, propune o nouă relație dintre fii și Tatăl lor, nu bazată pe ascultare, ci pe asemănare și primire a iubirii Sale.

Iată de ce așadar în versetul precedent evanghelistul a scris: **Pentru că Legea a fost dată prin Moise, dar harul și adevărul,** harul și adevărul este o expresie care indică iubirea fidelă, iubirea adevărată, **au venit prin Isus Cristos.** Deci o nouă relație care nu mai este bazată pe lege, ci pe primirea iubirii Sale.

Și, mereu continuând îndărăt în citirea acestui prolog, evanghelistul scrie: **din plinătatea lui,** adică din plinătatea acestui om în care se manifestă condiția divină, **noi toți am primit har după har.** Ce vrea să spună evanghelistul? Este dinamismul vieții creștinului și a comunității creștine.

La iubirea primită de la Tatăl corespunde o iubire comunicată fraților, acesta este dinamismul de creștere a creștinilor. Cu cât va fi răspunsul mai mare la această iubire a fratelui cu atât, din partea sa, va fi mai mare răspunsul la iubirea sa din partea lui Dumnezeu. Deci cu cât comunicăm această iubire fraților cu atât primim iubire din partea lui Dumnezeu. Aceasta într-o creștere continuă, fără sfârșit.

Această creștere în iubire este ceea ce realizează individul și creștinul. Și, continuând îndărăt sărind unele versete, ajungem la afirmația importantă a evanghelistului că **Cuvântul**, cuvântul - verbul înseamnă cuvântul creator, înțelepciunea creatoare **s-a făcut ...**, evanghelistul nu spune că s-a făcut om, dar folosește termenul **trup**, carne care ne indică omul în deplina sa slăbiciune.

Proiectul lui Dumnezeu nu se realizează într-un super-om, dificil de imitat, doar de admirat, ci se realizează în slăbiciunea umană. Aceasta vrea să spună că Dumnezeu se manifestă în umanitate. Cu cât omul devine mai uman cu atât manifestă divinul care este în el. Și acest Cuvânt, Verb s-a făcut trup, carne, acest proiect a lui Dumnezeu, care se face carne, este deplinătatea iubirii lui Dumnezeu care se manifestă într-un om care devine unicul sanctuarium adevărat din care se iradiază iubirea Tatălui.

Și acest Cuvânt care s-a făcut trup, s-a făcut om în slăbiciunea sa, evanghelistul scrie: este **plin de har și de adevăr**, adică complet. Caracteristica care îl distinge pe Isus este iubirea fidelă. Iubirea când este adevărată? Când este fidelă. Și acest Cuvânt care s-a făcut carne, care s-a făcut om, ne trimite așadar la începutul prologului, unde evanghelistul scrie: **La început era Cuvântul**.

Ioan se îndepărtează de teologia Genezei, unde se afirmă că "**În principiu Dumnezeu a creat cerul și pământul**". Nu, evanghelistul nu este de acord, în principiu, înainte de a crea cerul și pământul, era acest Cuvânt, adică acest cuvânt creator, înțelepciunea creatoare, un cuvânt care are un proiect și, înainte de a fi creația, acest proiect interpela pe Dumnezeu.

Și care era acest proiect? A dăruii omului condiția divină. Acesta este proiectul lui Dumnezeu asupra umanității, deci putem defini prologul ca imnul de iubire a lui Dumnezeu pentru întreaga umanitate, un imn optimist al lui Dumnezeu. Dumnezeu este atât de îndrăgostit de oameni încât, înainte de a crea lumea, avea în proiect de a dăruii oamenilor însăși condiția Sa divină.

Și pentru aceasta, chiar în centrul prologului, deci versetul cel mai important din toată această compoziție, evanghelistul scrie că în timp ce **A venit la ai săi, și ai săi nu l-au primit**, acesta este un avertisment mereu prezent pentru toate comunitățile, **însă celor care l-au primit, le-a dat puterea de a deveni fii ai lui Dumnezeu**.

Fii ai lui Dumnezeu nu se naște, ci se devine, primindu-l pe Isus ca proiectul de iubire a lui Dumnezeu pentru propria existență. Acest fapt de a putea deveni fii lui Dumnezeu, celor care-l primesc pe Isus, înseamnă că Dumnezeu prin urmare nu absoarbe omul, nu-l taie sau îl îndepărtează de alți, ci este un Dumnezeu care potențează omul, comunicându-i însăși capacitatea sa de iubire pentru ca, cu El și precum El, să meargă spre alți.

Noutatea adusă de Isus este că nu se mai trăiește pentru Dumnezeu, ci se trăiește în Dumnezeu. Acesta este prologul lui Ioan, deci un imn al optimismului dumnezeesc asupra umanității și o propunere pentru fiecare om de a deveni fiu al lui Dumnezeu. Fiu al lui Dumnezeu nu se naște, ci se devine, printr-o alegere continuă și cotidiană a iubirii fidele precum cea pe care Tatăl ne-o comunică.